

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 89/10
v Luxemburgu 14. septembra 2010

Návrhy generálneho advokáta vo veciach C-47/08, Komisia/Belgicko; C-50/08, Komisia/Francúzsko; C-51/08, Komisia/Luxembursko; C-53/08, Komisia/Rakúsko; C-54/08, Komisia/Nemecko; C-61/08, Komisia/Grécko, a vo veci C-52/08, Komisia/Portugalsko

Podľa generálneho advokáta Cruza Villalóna obmedzením prístupu k povolaniu notára na svojich štátnych príslušníkov šesť členských štátov nespĺnilo povinnosti, ktoré im vyplývajú zo Zmluvy

Účasť povolania notára na výkone verejnej moci nemôže odôvodňovať priamu diskrimináciu na základe štátnej príslušnosti

V značnej časti členských štátoch, a predovšetkým v štátoch, ktoré sú účastníkmi konania v predložených veciach, je úlohou notára najmä overovanie pravosti právnych dokumentov. Notár koná na žiadosť účastníka konania a formou overovania pravosti, potom, čo preverí právnu spôsobilosť účastníkov konania, ako aj splnenie všetkých požiadaviek požadovaných na vykonanie overenia pravosti, uskutoční overenie pravosti dokumentu, ktorý je predmetom overovania. Overovaním pravosti dokument nadobúda vyššiu dôkaznú hodnotu a súčasne sa stáva vykonateľným. Notár je úradná osoba, ktorá zastupuje štát, aj keď sa činnosť notára považuje za slobodné povolanie.

V predmetných veciach vyvstáva otázka, či je funkcia notára spojená s výkonom verejnej moci¹. Na jednej strane totiž Zmluva stanovuje, že činnosti, ktoré v štáte súvisia, hoci len príležitostne, s výkonom verejnej moci, nepatria do pôsobnosti slobody usadiť sa. Na druhej strane smernica 2005/36² stanovuje, že systémom uznávania odbornej kvalifikácie nie je uvedená výnimka dotknutá, a to najmä v súvislosti s notármi.

O veciach C-47/08, Komisia/Belgicko; C-50/08 Komisia/Francúzsko; C-51/08, Komisia/Luxembursko; C-53/08, Komisia/Rakúsko; C-54/08, Komisia/Nemecko; C-61/08, Komisia/Grécko

Na základe prvej skupiny žalôb o nesplnenie povinnosti Komisia žiada Súdny dvor aby rozhodol, že **Belgicko, Francúzsko, Luxembursko, Rakúsko, Nemecko a Grécko** si tým, že obmedzili klauzulou o štátnej príslušnosti prístup k povolaniu notára výlučne na vlastných štátnych príslušníkov, nespĺnili povinnosti, ktoré im vyplývajú zo Zmluvy, a s výnimkou Francúzska taktiež nespĺnili povinnosti, ktoré im vyplývajú zo smernice 2005/36, pretože uvedená smernica nebola prebratá vo vzťahu k povolaniu notára.

Súdny dvor doteraz v súvislosti s inými povolaniami rozhodol, že sa priamo a účinne nezúčastňujú na výkone verejnej moci. Aj keď sa notár svojou činnosťou zúčastňuje na výkone verejnej moci, napriek tomu sa v dnes prednesených návrhoch generálny advokát Cruz Villalón domnieva, že je zároveň nevyhnutné z hľadiska stupňa účasti notárskej činnosti na výkone verejnej moci určiť, do akej miery je takáto klauzula o štátnej príslušnosti potrebná na dosiahnutie sledovaných cieľov.

¹ V súčasnosti sa Súdny dvor zaoberá rovnakou otázkou aj v žalobe o nesplnenie povinnosti podanej proti Holandsku (C-157/09).

² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií (Ú. v. EÚ L 255, s.22), ktorou sa zrušuje smernica Rady 89/49/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (Ú. v. ES L 19, s.16; Mim. vyd. 05/001, s. 337).

Po prvé generálny advokát skúma, či sa povolanie notára zúčastňuje na výkone verejnej moci. V tejto súvislosti pripomína, že z pôsobnosti slobody usadiť sa možno vylúčiť len také činnosti, ktoré sú ako také priamo a konkrétne spojené s výkonom verejnej moci a že len v prípadoch, keď činnosti verejnej moci nemožno oddeliť od ostatných činností, môže sa takéto vylúčenie vzťahovať na povolanie ako celok. Navyše podľa generálneho advokáta určujúcim kritériom na posúdenie, či sa určitá činnosť zúčastňuje na výkone verejnej moci je druh jej vzťahu k usporiadaniu štátu.

Týmto spôsobom **sa povolanie notára vo všeobecnosti a ako celok priamo a konkrétne zúčastňuje na výkone verejnej moci, pretože overovanie dokumentov, úkonov a konaní, ktoré by inak nemali väčšiu právnu hodnotu než vyjadrenie súkromnej vôle, je neoddeliteľným jadrom notárskej činnosti vo všetkých dotknutých štátoch.**

Po druhé generálny advokát skúma, či takáto účasť na výkone verejnej moci môže odôvodniť existenciu klauzuly o štátnej príslušnosti týkajúcej sa prístupu k povolaniu notára. V tejto súvislosti poukazuje na to, že skutočnosť, že činnosť môže byť vyňatá z pôsobnosti slobody usadiť sa, neoslobodzuje členské štáty od povinnosti dodržiavať právo Únie. Keďže opatrenie sa týka notárskej činnosti a teda skupiny, ktorú tvoria fyzické osoby, treba ho v tomto zmysle skúmať z hľadiska úpravy občianstva Únie, ktoré zaručuje voľný pohyb osôb, ak sa neuplatnia hospodárske slobody.

Preto v rozsahu, v akom klauzula štátnej príslušnosti používa občianstvo ako kritérium na zamietnutie, teda štátnu príslušnosť používa ako dôvod na zamietnutie prístupu k činnosti, je **takáto diskriminácia na základe štátnej príslušnosti vážnym zásahom do sféry európskeho občana, ktorý by bol prípustný len po prísnom preskúmaní z hľadiska proporcionality.**

Generálny advokát v tejto súvislosti uvádza, že **žiadna zo záruk a osobitostí notárskej činnosti nemôže odôvodniť tak závažné a prísne opatrenie, akým je priama diskriminácia na základe štátnej príslušnosti.** Konkrétne pokiaľ ide o prísahu, ktorú notári skladajú pred začatím svojej činnosti, generálny advokát tvrdí, že pojem lojálnosti sa nemusí nevyhnutne spájať so štátnou príslušnosťou.

Generálny advokát sa napokon domnieva, že **Zmluva za týchto konkrétnych okolností týkajúcich sa výkonu povolania notára nepripúšťa štátne opatrenie, ktoré osoby, ktoré chcú dané povolanie vykonávať, diskriminuje na základe štátnej príslušnosti, lebo takáto diskriminácia je neprimeraná vzhľadom na mieru účasti tejto činnosti na výkone verejnej moci.** Z tohto dôvodu navrhuje Súdny dvor, aby rozhodol, že **obmedzením prístupu k povolaniu notára výlučne na vlastných štátnych príslušníkov, si šesť členských štátov nesplnilo povinnosti, ktoré im vyplývajú zo Zmluvy.**

Na záver generálny advokát **v súvislosti s porušením smernice 2005/36** poukazuje na to, že Komisia musí v žalobe o nesplnení povinnosti preukázať, že štát porušil právo Únie. Podľa názoru generálneho advokáta **Komisia nepredložila v súvislosti s uplatniteľnosťou smernice na povolanie notára dostatočné argumenty** a z tohto dôvodu by Súdny dvor mal žalobu v zostávajúcej časti zamietnuť.

O veci C-52/08, Komisia/Portugalsko

Touto žalobou Komisia navrhuje určiť, že **Portugalsko** si nesplnilo povinnosť, avšak na rozdiel od vyššie uvedených vecí, len zavedením systému prístupu k povolaniu, ktorý je v rozpore s požiadavkami smernice 2005/36. Aj keď sa v Portugalsku neuplatňuje podmienka štátnej príslušnosti, prístup k povolaniu notára podlieha štyrom podmienkam, medzi ktoré patrí podmienka byť držiteľom vysokoškolského právnického diplomu uznaného portugalskou právnou úpravou, absolvovať prax a zložiť prijímaciu skúšku pred Notárskou komorou.

Po prvé generálny advokát Cruz Villalón uplatňuje na portugalský prípad argumentáciu uvedenú vo vyššie uvedených veciach. Súčasne sa domnieva, že aj portugalský notársky úrad sa overovaním priamo a konkrétne zúčastňuje na výkone verejnej moci a treba teda konštatovať, že povolanie

notára sa vo všeobecnosti a ako celok zúčastňuje na výkone verejnej moci, pretože overovanie je neoddeliteľným jadrom notárskej činnosti.

Po druhej generálny advokát uvádza, že skutočnosť, že smernica neupravuje vylúčenie činností, ktoré sa zúčastňujú na výkone verejnej moci, z pôsobnosti slobody usadiť, znamená, že v daných prípadoch sa uplatní táto výnimka a z tohto dôvodu sa neuplatnia ustanovenia smernice. Keďže **povolanie notára je v Portugalsku priamo a konkrétne spojené s výkonom verejnej moci**, generálny advokát sa domnieva, že **Portugalsko nebolo povinné uplatniť smernicu 2005/36 na notársku činnosť a nedá sa konštatovať, že si teda nesplnilo povinnosti, ktoré mu z tejto smernice vyplývajú.**

Na záver generálny advokát navrhuje, aby Súdny dvor žalobu Komisie zamietol.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Fotografie z vyhlásenia návrhov sú k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106